

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 52-1931)

Originalt emne

Gader

Gader/Anlæg og Istandsættelse af Gader og Veje

Universitet

Universitet/Areal og Bygninger

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 9. april 1931](#)
- 2) [Byrådsmødet den 21. maj 1931](#)
- 3) [Byrådsmødet den 10. september 1931](#)
- 4) [Byrådsmødet den 24. september 1931](#)
- 5) [Byrådsmødet den 19. november 1931](#)
- 6) [Byrådsmødet den 11. februar 1932](#)
- 7) [Byrådsmødet den 31. marts 1932](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 9. april 1931 - side 4

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 52-1931)

Forslag til Betingelser for Arkitekt konkurrenceen vedrørende Universitetsbygbygningen.

Borgmesteren meddelte, at den socialdemokratiske Gruppe ønskede Sagen udsat indtil videre.

Udsattes.

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 52-1931)

Meddelelse om, at Departementschef Graae er beskikket til at indtræde i Konkurrencekomiteen vedrørende Universitetsbygningerne.

Borgmesteren vilde blot sige, at herovre hilste man dette Valg med Glæde.

Toges til Efterretning.

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 52-1931)

Meddelelse fra Komitéen angaaende Bedømmelsen af de indkomne Projekter vedrørende Universitetsbygningerne.

Fra Bedømmelseskomiteén forelaa følgende Skrivelse:

"Der er til Bedømmelse indkommet 22 Projekter, hvoraf 5 kun deltager i Konkurrence A, én kun i Konkurrence B, medens 16 deltager i begge Konkurrencer.

Efter at de indkomne Projekter i Dagene

4. til 7. September har været ophængt i Læssøesgades Kommuneskole til Besigtigelse for Komitéens Medlemmer, og efter at Komitéen Mandag den 7. September havde konstitueret sig paa Raadhuset under Forsæde af Departementschef Graae, har Komitéen paa Grundlag af en nøje Gennemgang af samtlige Projekter enstemmig truffet følgende Afgørelse:

Første Præmie saavel i Konkurrence A som i Konkurrence B, henholdsvis 1000 og 2000 Kroner, tildeles Projekt Nr. 16, mærket "Jyde". -

ad A. Komitéen har fundet, at dette Projekt i hele sit Anlæg har løst Opgaven paa en smuk og særdeles tilfredsstillende Maade. - Projektet udnytter Terrænet paa en Maade, som

tager Hensyn til dets landskabelige Formation, og uden store Udgifter til Jordarbejder lader dets Skønhed komme til sin fulde Ret.

Projektet omfatter foruden en Løsning, der nøje holder sig indenfor det af Aarhus Kommune allerede skænkede Areal, fire andre Løsninger, som forudsætter en Forskydning af Ringgaden, hvorved Højdeplateauet imod Nordvest indgaar under Bebyggelsen, og hvorved der kan opnaas et Udsyn gennem Dalsænkningen i Terrænets naturlige Længdeakse af stor landskabelig Skønhed.

Komitéen har ikke ment at burde tage nærmere Standpunkt til de enkelte Detailforslag til Opgavens Løsning, men har betragtet Projektet som en Helhed, idet alle dets forskellige Udkast til Løsning er baaret af samme kunstneriske Ide.

ad B. Paa Grundlag af en meget indgaaende Analyse af Problemets særegnede Natur giver Projektet Løsninger, der fuldt ud opfylder alle Programmets Betingelser og frembyder særdeles gunstige Rum-, Lys- og Adgangsforhold, alt indenfor en økonomisk forsvarlig Ramme.

Anden Præmie saavel i Konkurrence A, som i B, henholdsvis 600 og 1200 Kroner tildeles Projekt, Nr. 21, mærket "Peter". -

Bortset fra en mindre Forskydning af den mellem Niels Ebbesensvej og Langelandsgade projekterede Vej holder Projektet sig indenfor Grænserne af det af Kommunen skænkede Areal og løser under denne Forudsætning Opgaven paa en overordentlig tiltalende Maade saavel med Hensyn til Situationsplanen som med Hensyn til Bygningens Udformning, mindre dog med Hensyn til den indre Anordning af Institutet.

Tredie Præmie i Konkurrence A, 400 Kroner, tildeles Projekt 5, under Mærke "en Ravn".

Dette Projekt har med nogen Forlægning af Arealets Grænser og den derved muliggjorte Benyttelse af Højdeplateauet mod Nordvest givet en god Løsning, der udnytter Arealets naturlige Skønhed.

Tredie Præmie i Konkurrence B, 800 Kroner tildeles Projekt Nr. 20, mærket "9".

Dette Projekt giver navnlig en god og praktisk Løsning af Instituttets indre Anordning.

Den afholdte Konkurrence har overbevist Komitéen om, at en Forlægning af den projekterede Ringgade mod Nordvest og Inddragelse af Højdeplateauet under Universitetsarealet vilde være af overordentlig Betydning for Universitetet i Aarhus.

Ved Aabningen af Navnekonvolutterne viste det sig,

at 1ste Præmie, saavel i Konkurrence A som B, er tilfaldet Arkitekterne Kay Fisker, C. F. Møller og Povl Stegmann med A. Chr. Niepoort og H. Wied som raadgivende Ingeniører og C. Th. Sørensen som Havearkitekt, at 2den Præmie, saavel i Konkurrence A som B, er tilfaldet Arkitekterne H. J. Kampmann og Aage Rafn,

at 3die Præmie i Konkurrence A er tilfaldet Arkitekterne Frits Schlegel og Professor Edvard Thomsen, medens 3die Præmie i Konkurrence B er tilfaldet Arkitekterne Hans Chr. Hansen og Viggo S. Jørgensen."

Toges til Efterretning.

Uddrag fra byrådsmødet den 24. september 1931 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 52-1931)

Skrivelse fra Universitetsundervisningen i Jylland angaaende Nedsættelse af et Byggeudvalg.

Følgende Skrivelse forelaa:

"Paa et den 18. September afholdt Møde har Bestyrelsen for Universitetsundervisningen i Jylland vedtaget at foreslaa Aarhus Byraad og Universitetssamvirket, at der i Anledning af Opførelsen af det kemiskfysiske Institut nedsættes et Byggeudvalg bestaaende af 6 Medlemmer, hvoraf de 3 vælges af Aarhus Byraad og de 3 af Universitetssamvirket, hvorhos Bestyrelsen vedtog at indstille til Aarhus Byraad som sine Repræsentanter at vælge Borgmester Jakob Jensen, Smed H. P. Christensen og Landsretssagfører C. Holst-Knudsen, og til Universitetssamvirket at vælge Overlæge Albeck, Rektor Christiansen og Direktør Nymark".

Vald. Pedersen foreslog paa Gruppens Vegne at vælge Borgmesteren og H. P. Christensen. Byraadet havde altid vist Interesse og Velvilje overfor Universitetssagen, men Taleren vilde henstille til Bestyrelsen eller dens Formand at finde en anden Form for de Skrivelser, der tilstilles Aarhus Byraad. Forhaabentlig vilde de Studenter, der skal studere i Aarhus, lære Takt og Tone paa en bedre Maade, end disse Skrivelser som Regel udviste.

J. Chr. Møller foreslog at vælge Landsretssagfører Holst-Knudsen. Borgmesteren, H. P. Christensen og Holst-Knudsen valgtes.

Uddrag fra byrådsmødet den 19. november 1931 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 52-1931)

Meddelelse fra Universitetets Byggeudvalg om Antagelse af Arkitekter og Ingeniører til at lede Opførelsen af det kemiskfysiske Institut.

Følgende Overenskomst forelaa:

"Undertegnede Arkitekterne Kay Fisker, C. F. Møller og Povl Stegmann samt Ingeniørerne A. Chr. Niepoort og Wied paatager os herved Projekteringen af og Tilsyn med Udførelsen af Arkitekt- og Ingeniørarbejdet ved Institutet for Kemi og Fysik for et samlet Honorar af 39000 Kr. - Treti ni Tusinde Kroner - idet vi samtidig af Interesse for Aarhus Universitet heraf skænker Universitets-Samvirket en Sum af 9000 Kr. - Ni Tusinde Kroner - saaledes at det samlede Vederlag herefter andrager 30000 Kr. - skriver Treti Tusinde Kroner. -

Honoraret dækker Bygnings- og Ingeniørarbejderne af enhver Art inden for Bygningen, altsaa eksklusive Kloak, Vej- og Haveanlæg. Duplikering af Betingelserne og Mangfoldiggørelse af Tegningerne betales efter Regning. Ligeledes eventuelle Udgifter til Rejser, der maatte forlanges af Udvalget - herunder naturligvis ikke Arkitekterne Fisker og Møllers Rejser fra København til Aarhus. -

Der ansættes en Konduktør, som udpeges af Bygherren efter Samraad med Arkitekter og Ingeniører, og Konduktørens Lønning betales med Halvdelen af Bygherren og Halvdelen af Arkitekter og Ingeniører. Iøvrigt er alle Udgifter ved Udførelsen af Projekteringen af og Tilsyn med Arkitekt- og Ingeniørarbejdet ved Bygningen - derunder al anden Medhjælp - indbefattet under Honoraret, og dette er fast uden Hensyn til, hvilke Omkostninger Opførelsen af Bygningen vil komme til at andrage, dog højst 800000 Kr., og idet der altsaa heller ikke kan forlanges noget ekstraordinært f. Eks. for alternative Projekter."

Borgmesteren meddelte, at Udvalget vilde give Beretning om de væsentligste Beslutninger til Byraadet og Universitetssamvirket, saa de to Institutioner kunde være a'jour med, hvad der foretages.

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 52-1931)

Indstilling om Anlæg af Adgangsvej til det ny kemiskfysiske Institut.

Fra Stadsingeniøren forelaa følgende Forslag: "Hermed fremsendes Forslag til en Adgangsvej til det kemiskfysiske Institut. Vejen er tænkt som Parkvej med ialt 8 m Bredde, hvoraf en asfaltbehandlet Kørebane tager 4,5 à 5 m. og Fortov med 2,2 m Asfaltbelæg.

Samtidig er indtegnet Forslag til Kloak, der kræver Kældergulvet lagt i Kote 43,0. Afløbet fra det dybtliggende Kedelrum, hvorfra ikke kommer egentlig Spildevand, kan føres til Søen, eventuelt i Dræn.

Udgifterne vil være:

130 m Vej à 62 Kr..... 8060 Kr.

Pladsen foran Bygningen..... 6300"

205 m Kloak à 8,50..... 1740"

3 Stk. Brønde..... 500"

Ialt. .. 16600 Kr.

Tiltraaet af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse, som indstiller, at Arbejderne bringes til Udførelse.

Borgmesteren meddelte, at Bestyrelsen for Universitetsundervisningen havde været i København og forhandlet med de forskellige Ministre om en Ordning af Forholdene vedrørende Universitetet og at faa fastlagt de Former, hvorunder det fremtidig skal virke. Man havde først forhandlet med Statsministeren, som stillede sig overordentlig elskværdigt og venligt overfor de Tanker, der var fremme, og det samme var Tilfældet med Finansministeren; her var egentlig kun Spørgsmaal om en særlig Udgift paa 5000 Kr., og det gik forhaabenlig i Orden. Undervisningsministeren var ligeledes paa det rene med, at den foreslaaede Udvikling var nødvendig. Man drøftede dernæst Planerne for det

kemiskfysiske Institut; disse var i Realiteten godkendt baade af Københavns Universitet og Ministeriet, og den formelle Godkendelse vilde komme i Løbet af nogle Dage. Fra Talerens Gruppe var der imidlertid fremsat Forslag om at vente med det foreslaaede Vejanlæg, indtil Ministeriets Godkendelse foreligger, saa man var helt klar over Stillingen. Der skete ikke saa meget ved denne Udsættelse, idet man eventuelt kunde lægge en Svellevej fra Landevejen til Pladsen for Instituttet, men selvfølgelig vilde det have fremmet Arbejdet noget, hvis Vejen var anlagt.

Forslaget udsattes indtil videre.

Uddrag fra byrådsmødet den 31. marts 1932 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 52-1931)

Meddelelse fra Universitetsbestyrelsen med Planer for Opførelse af Institut for Fysik og Kemi.

Fra Arkitekterne Kay Fisker, C. F. Møller og Povl Stegmann forelaa følgende Projekt:

"Universitetsbygningen i Aarhus. Bygningen er projekteret til at indeholde Undervisningslokaler for følgende Fag:

Kemi, Fysik, Anatomi, Sprog.

Desuden findes i Bygningen en stor Foredragssal med 250 Sidde pladser med dertil hørende Garderobe og Toiletter, der benyttes af alle ovennævnte 4 Fag, har egen Indgang og kan saaledes ogsaa benyttes til offentlige Foredrag. Af andre Lokaler til fælles Brug kan nævnes:

En Læsestue, en Frokoststue, et Lærerværelse, et Bibliotek samt en stor Forhal (6 X 12 m) med vedliggende Administrationskontor. Til Portneren er indrettet en Lejlighed, 3 Værelser med Kammer og Bad.

Kemifdelingen ligger, - af Hensyn til den ubehagelige Lugt der ofte forekommer ved Kemiundervisning, - i Bygningens øverste Etage. Den bestaar af et mindre Auditorium med 70 Pladser, et stort Laboratorium med Arbejdsplads til 30-40 Studenter, desuden et Par mindre Laboratorier samt 4 Arbejdsværelser og 7 mindre Rum til forskelligt Brug.

Fysikafdelingen, der ofte skal benytte den store Foredragssal, ligger derfor i direkte Forbindelse med denne, i Bygningens Stueetage. Den bestaar af et stort Laboratorium med Arbejdsplads til ca. 30-40 Studenter, et Lokale til fysiske Instrumenter, 1 mindre Laboratorium, 4 Arbejdsværelser samt 5 mindre Rum til forskelligt Brug.

Anatomiafdelingen ligger i Stueetagen og bestaar af 2 Dele. Een Afdeling for Studium af Præparater (Legemsdele i Spirit) og en anden Afdeling for Studium ved Dissektion af Lig. Denne Del er lagt i en særlig Bygning adskilt fra Hovedbygningen ved en Isolationsgang, af Hensyn til Lugten.

Dissektionsafdelingen bestaar af et Dissektionslokale med Plads til 30 - 40 Studenter, et Auditorium med Plads til 65 Tilhørere, 3 Arbejdsværelser, 2 Rum til Opbevaring af Lig samt 5 mindre Rum.

Afdelingen for den almindelige Anatomi bestaar af et stort Lokale til Studium af Præparater og til Mikroskopering. Desuden en Museumssal til Opbevaring af Præparater, 4 Arbejdsrum, 1 Bibliotek samt 3 mindre Rum.

Sprogafdelingen ligger paa 1 Sal. Den bestaar af et almindeligt Undervisningslokale med Plads til ca. 65 Studenter, et Undervisningslokale med Plads til 50 Studenter, et med Plads til 35 Studenter og to med Plads til 24 Studenter. Desuden hører der til denne Afdelingen et Lokale til Undervisning i Lydlære (fonetisk Laboratorium) med tilhørende Mørkekammer - samt et Lærerværelse.

Universitetsparken.

Parken er tænkt udformet efter engelsk Mønster med store Græsplæner med enkelte fritstaaende Træer. Ved naturlig Opstemning af en Bæk, der løber i Bunden af Kløften, kan der dannes en mindre Sø. Den projekterede Bygning kommer til at ligge omtrent parallelt med Niels Ebbesensvej med Længderetningen Nord-Syd, ca. 110 m fra Vejen.

Universitetsarealet med dets smukke stærkt bevægede Jordform danner her en Høj, et Næs, der hæver sig ca. 12 m over Vandspejlet i Søen. Bygningen vil paa dette Sted gøre sig smukt og anseligt gældende."

Borgmesteren mindede om, at der nu i mere end en Menneskealder havde været arbejdet for at faa et Universitet i Jylland, og det var nu ved kgl. Resolution bestemt, at dette Universitet skal ligge i Aarhus. Tilslutningen af Studenter havde været ret god; det medførte, at man maalte lænke paa at opføre Bygninger til Universitetet, og Aarhus Byraad

skænkede en Grund hertil Nord for Vennelyst, hvor Universitetet kunde opføres og udvikles gennem Tiderne. Der blev saa udbudt til en Konkurrence, og i. Præmietagerne blev senere antaget som Arkitekter ved Opførelsen af den første Universitetsbygning. Der var forhandlet til mange Sider angaaende denne Bygning, først med Mænd i Aarhus, som havde Kendskab til, hvorledes en saadan Universitetsbygning skal indrettes, og senere med Københavns Universitet og Professorer samt med Ministeriet. De foreliggende Planer var nu godkendt af Universitetet i København og af Undervisningsministeriet og deltes Tilsynsførende; de havde tillige været hos Universitetssamvirket, som skal skaffe Pengene til Bygningen, og endelig forelaa Planerne nu til Godkendelse i Aarhus Byraad. Arkitekt Møller var til Stede for at gøre Rede for Forslaget, og derefter vilde Landsretssagfører Holst-Knudsen give nogle Oplysninger om Universitetsarbejdet i Aarhus.

Arkitekt C. F. Møller gennemgik de ophængte Planer og Tegninger af den første Universitetsbygning og den omgivende Park under Henvisning til den foreliggende Redegørelse. Bygningens Længde vilde blive 100 m eller omtrent som Længden af Stadionbygningen, og Rumfanget vilde omtrent svare til den ny medicinske Afdeling. Man havde anvendt det mest økonomiske System, hvorefter de ensartede Rum var anbragt paa begge Sider af en Korridor, der gik igennem Bygningen og fik Lys fra Enderne af Bygningen. For at faa bedre Lysforhold var den store Foredragssal forskudt til Bygningens ene Ende, saa den ogsaa kunde faa Lys fra Gavlen. Hovedindgangen blev midt paa Bygningen, til venstre laa Anatomi, til højre Fysik, paa 1. Sal til venstre fandtes Sprog, og til højre Kemi. Angaaende Bygningens Rumforhold havde Ministeriets Sagkyndige udtalt, at den kunde gøre udmærket Fyldest for den paatænkte Undervisning, men den taalte ikke at beskæres. Taleren mente dog, at hvis der blev ansat en kyndig Mand til at bestemme Timefordelingen, kunde der godt drives noget mere Undervisning i Bygningen. Den kunstneriske Udsmykning blev henlagt til den store Forhal, hvor der var Plads til Skulpturer, Malerier o. s. v. Bygningens Hovedportal kunde muligvis udføres af en Billedhugger som en Art Skulptur. Det øvrige af Bygningen blev væsentlig som en anden Undervisningsbygning, f. Eks. en moderne Skolebygning. Der var rettet stærke Krav om Lys i Lokalerne, hvorfor der vilde blive mere Glas end Murværk, men Spørgsmaalet om Facaderne var endnu ikke afgjort. Bygningen vilde antagelig blive opført af røde Mursten og Tagsten, men der var ogsaa Mulighed for Kobbertag, og det var ogsaa paatænkt at lave et fladt Tag, hvorfra der vilde blive en vid Udsigt over Byen og Omegnen. Bygningen kom til at ligge ret højt og vilde sikkert komme til at tage sig meget smuk og anselig ud. Hvad Bekostningen angik, var den

beregnet til 750000 Kr., men fra flere Sider mentes det, at Priserne vilde blive noget billigere end for Tiden, og der var ogsaa skænket en Del Byggematerialier som Mursten og Cement dertil. Angaaende Parken var det under Overvejelse at forskyde Universitetsgrunden noget, saa hele Kløften kom med til Parken. Der var da Mulighed for at faa en Forbindelse med Vennelystanlæget og tillige, at Hovedindgangen bliver fra samme Plads som den fremtidige Indgang til Kommunehospitalet. Ved denne Ændring kunde Parken blive smukkere, ja endog blive en meget stor Seværdighed i Aarhus, men Spørgsmaalet var ikke aktuel endnu, da det ikke berørte Bygningens Beliggenhed. Der var Plads til 4 andre Bygninger, men disse laa jo ikke for i Øjeblikket.

Borgmesteren meddelte, at Spørgsmaalet om Facaderne senere vilde komme til Behandling i Byraadet. Den af Arkitekt Møller omtalte Ændring af Universitetsgrunden og Parken vilde sikkert være en Fordel, men det var ikke nødvendigt nu at tage Bestemmelse derom, da Bygningen udmærket kunde rejses, inden dette Spørgsmaal blev afgjort, Holst-Knudsen oplyste, at det Institut, der nu skal opføres, først og fremmest skal rumme den Undervisning til medicinsk Forberedelseseksamen, som Universitetskommissionen havde planlagt som det første Stadium af Aarhus-Universitets Tilværelse. Kommissionen foreslog dengang, at der opføres en Bygning, som man forudsætter, at Aarhus Kommune vil betale, og et Kollegium til mindst 100 Studenter, som Private skal opføre, hvorefter Universitetet skulde være en Statsinstitution, som Staten skal bekoste og drive ligesom i København. Man kunde have ventet, at Staten efter Kommissionens Betænkning vilde tage Stilling til Sagen, men Striden mellem Byerne om Universitetets Beliggenhed gjorde, at Sagen trak ud. Der blev brugt som Argumenter mod Aarhus, at der næppe var Trang til et nyt Universitet, at et saadant ikke vilde blive tilstrækkelig besøgt af Studenter, og at et Universitet her ikke kunde komme paa Højde med København, da der ikke vilde melde sig tilstrækkelig gode Lærerkrafter o. s. v. Saa tilbød Universitetssamvirket at gøre et Forsøg for al vise, at der var Trang og Mulighed for et Universitet i Jylland, og derefter kom den kongelige Resolution i 1928, som tillader, at der afholdes Prøve i Filosofi, og at Læreren i dette Fag kaldes Professor. Samtidig blev der ansat 4 Docenter i Tysk, Fransk, Engelsk og Dansk, men det blev hurtigt udvidet, idet Byraadet forhøjede sit Tilskud, saa der tillige ansattes Docenter i Historie, Dansk Litteratur og Klassisk Filologi. Da Tilgangen af Studenter blev større end ventet, udvidedes Undervisningen saaledes, at sproglighistoriske Studenter kunde studere her i 3 Aar i Stedet for som oprindelig tænkt i 1 Aar, men efter den Tid maatte de nødvendigvis tage til København og studere videre, da de skulde tage

Eksamen derovre. Det var den Stilling, som den sproglighistoriske Undervisning endnu havde. Men den Omstændighed, at der blev god Tilgang af Studenter, og at man fik særdeles dygtige Lærere, gjorde, at Undervisningsbestyrelsen fik Mod til at gaa videre og søge oprettet en Undervisning til medicinsk Forberedelseseksamen i Kemi og Fysik. Den rent ydre Anledning hertil var, at man i København enten skulde udvide eller opføre et nyt kemisk Institut, og man foreslog nu at opføre et saadant i Aarhus. Universitetssamvirket meddelte derfor Aarhus Byraad, at man vilde anvende de indsamlede Penge til Opførelse af den første Universitetsbygning paa Betingelse af, at Staten paatager sig alle Driftsudgifterne derved. Bygningen skulde være et kemiskfysisk Institut, men desuden omfatte Lokaler iil den sproglighistoriske Undervisning, og den var kalkuleret til at koste 400000 Kr. Arbejdet endte med Loven, som endelig fastslog Universitetets Plads i Aarhus, ganske vist paa den Maade, at det ikke bliver et Statsuniversitet, men en selvejende Institution, som f. Eks. i Goteborg og flere andre Steder. Loven gik ud paa, at under Forudsætning af, at Aarhus skaffer Midler til Opførelse af de fornødne Lokaler, kan Undervisningen anerkendes, saafremt den fører Studenterne til en Embedseksamen eller en Forberedelseseksamen, der svarer til saadan Eksamen i København. Derefter anerkendtes den filosofiske Undervisning, som afsluttes med Eksamen, og Undervisningen til medicinsk Forberedelseseksamen i Kemi og Fysik, der ligeledes skal afsluttes med en Eksamen i Aarhus. Endelig sagde Loven, at Undervisningen kan anerkendes af Ministeriet efter Forhandling med Københavns Universitet, og at der kan ydes Statstilskud ved Bevillinger paa Finansloven. Bestemmelsen om Statstilskud til Driften var altsaa ret ubestemt, og Bestyrelsen koncentrerede derfor sit Arbejde paa at faa fastslaaet, at Forudsætningen for Tilbudet fra Aarhus er, at Staten skal overtage Driften, ikke som Statsdrift, men under Form af Tilskud. Dette var nu blevet godkendt ved en Tillægslov til Finansloven, og Bestyrelsen indsendte saa et Overslag over den fremtidige Udgift til Filosofikum og medicinsk Forberedelseseksamen, som var beregnet til 90586 Kr. aarlig. Dette Budget blev ganske vist af Rigsdagens Finansudvalg nedskaaret til 66684 Kr., men det betød ikke et Brud paa Princippet. Blandt de nedsatte Poster var Pensionsbidraget. Lærerne ved Universitetet i Aarhus var ansat uden Pensionsret, men det var en uheldig Ordning for de paagældende. Bestyrelsen havde arbejdet en Del med dette, og særlig havde H. P. Christensen gjort et Arbejde for at faa en Ordning heraf; han havde faaet forskellige Tilbud frem og undersøgt, om der kunde laves noget i Retning af Selvpensionering med Støtte fra Kommunen, men det vilde blive for dyrt, og der maalte

forhandles med Myndighederne om dette Spørgsmaal. Bestyrelsen saa saaledes derpaa, at naar Staten overtager Driften, maa den ogsaa overtage Pensionsbyrden. Et andet Punkt, hvor der var skaaret ned, var Udgiften til Assistenten, idet man havde opført to saadanne til Professoren i Kemi; det var nedsat til een, som ogsaa var tilstrækkeligt. Ogsaa 10000 Kr. til lidt forbedrende Undervisning i Anatomi var strøget, men det kunde gennemføres ved Velvilje fra en af Byens Overlæger. Administrationsudgiften var ligeledes nedsat, men man regnede med at kunne klare sig alligevel. Hermed var det fastslaaet i Princippet, at naar en Undervisning er anerkendt, giver Staten et Tilskud dertil, som omfatter Driftsudgifterne. Naar der kun var opført 10500 Kr. paa dette Aars Finanslov, var Grunden den, at Undervisningen ikke kan begynde, før Bygningen er færdig, og man var nu klar over, at det ikke kunde blive før til September næste Aar. Oprindelig var det Meningen, at den første Bygning kun skulde være et kemiskfysisk Institut med Plads ogsaa til Sprogundervisning, men saa vedtog Københavns Universitet en Omændring at det medicinske Studium, hvorefter Anatomi vil blive indført som Fag til 1. Del af Studiet, og Departementschef Graa raadede da til at indbygge et anatomisk Institut ogsaa i den første Bygning i Stedet for, at man maaske senere skulde bygge et selvstændigt Institut mere. Det var nu lykkedes ved Hjælp fra forskellige Sider, ikke mindst ved Overlæge Fabricius Møllers praktiske Greb at faa dette ordnet, saaledes at der ved en praktisk Administration kan blive Plads til alle 3 Fag. Derved var imidlertid Byggeprojektet, som nu forelaa for Byraadet, blevet betydelig større end tilbudt fra Universitetssamvirkets Side. Samvirket havde derfor foretaget nye Indsamlinger og modtaget en Del Gaver, men hvorvidt man helt kunde betale det udvidede Projekt, vilde meget afhænge af den Licitation, der vilde komme til at foreligge; Bestyrelsen saa dog ret optimistisk derpaa og haabede, at Haandværkerne i Aarhus vilde sætte en Ære i at opføre Bygningen saa billigt, at Samvirket kan betale den. Licitationen skulde gerne afholdes snarest, da det vilde være skæbnesvangert, hvis man ikke fik Bygningen færdig til September 1933, hvilket allerede var 1 Aars Forsinkelse. Men Universitetssagen var i det hele taget gaaet meget langsomt for dog til sidst at lykkes. Angaaende Arbejdet i den nærmeste Fremtid vilde Taleren pege paa, at der ogsaa i Aarhus findes en sproglighistorisk Undervisning, som nu betales af Aarhus Kommune, og her drejede det sig om at faa denne gjort til en Statssag ved, at Staten anerkender Undervisningen og overtager Driften. Der var den Vanskelighed, at det kun kunde ske, hvis Undervisningen føres op til en afsluttende eller forberedende Eksamen. Hovedvægten laa derfor nu paa at faa et Løfte om Eksamensret fra et vist Tidspunkt, og der var allerede for 3 A Aar siden

indsendt et Andragende om at faa Eksamensret fra 1. Januar 1934, saa at de Studenter, som fandtes i Byen, kunde gøre deres Studier færdige her. Det var Bestyrelsens Haab, at det skulde lykkes at faa Anerkendelse til den Tid, men det var altsaa ikke afgjort, og naar Statstilskud bevilgedes hertil, stod Kommunen uden nogen Forpligtelse med Hensyn til Driften af Universitetsundervisningen. Hermed agtede man dog ikke at standse, for det var Bestyrelsens Plan, naar Kommunen blev aflastet for sit Tilskud, da at andrage Kommunen om at maatte beholde dette eller en Del deraf til Oprettelse af et Erhvervsfakultet. Dette Fakultet havde spillet en meget stor Rolle ved Overvejelserne i Universitetskommissionen, og særlig et af Medlemmerne, Redaktør Sundboe, havde talt for at oprette et saadant. Det fandtes ikke i København, men det var et Krav, der havde Tilknytning til det praktiske Liv, og det vilde medføre, at Aarhus Universitet faar et noget andet Præg end det københavnske. Det kunde let gennemføres her i Tilknytning til Sprogundervisningen og med til Dels de samme Lærere. Bestyrelsens Arbejde gik altsaa i første Række ud paa at faa en Anerkendelse af den sproglige Undervisning og i Forbindelse hermed Statens Overtagelse af Udgifterne til Driften, og derefter Erhvervsfakultetet. Hvad der saa skulde ske, naar disse Maal var naaet, maatte til den Tid afhænge af Stat og Kommune og eventuelt private Bidragydere.

Holger Eriksen erkendte, at der var vist en meget stor Offervillighed fra privat Side for at skabe et Universitet i Aarhus, men det var ogsaa store Beløb, som Kommunen ofrede, og det var derfor rigtigst, at Byraadet af og til faar Underretning om, hvorledes Landet ligger. Taleren vilde derfor takke for den udførlige Redegørelse, der nu var givet. Det var vel ikke Meningen, at der skulde rejses nogen Diskussion om Universitetsspørgsmaalet, og Taleren havde heller ikke forstaaet det saaledes, at fordi man har set paa de foreliggende Planer, at Byraadet dermed har paataget sig nogen økonomisk Forpligtelse m. H. t. Bygningens Opførelse. Taleren ønskede at stille et enkelt Spørgsmaal til Landsretssagføreren, og selv om man omtrent kunde vide, hvorledes Svaret blev, var det af Betydning at faa det nøje præsiceret. For Taleren stod Erhvervsfakultetet som det vigtigste; de øvrige Fakulteter kunde kun blive Kopier af det, man allerede havde, og var derfor ikke saa paatrængende nødvendige. Men Erhvervsfakultetet vilde blive noget nyt for Danmark, og det var glædeligt, at Landsretssagfører Holst-Knudsen antagelig paa Bestyrelsens Vegne gjorde afdøde Redaktør Sundbos Ord til sit Program. Et Erhvervsfakultet var i høj Grad nødvendigt, for at de, der skal arbejde i det praktiske Liv, kan faa en bedre Uddannelse. Man kunde derfor til en vis Grad beklage, at der fra første Færd var lagt saa megen Vægt paa at faa oprettet

denne Lægeskole; men det kunde naturligvis ikke forandres nu. Det betydningsfuldeste var Erhvervsfakultetet i Forbindelse med en fuldstændig Udbygning af det filosofiske Fakultet, idet disse to Fakulteter i høj Grad kunde trives sammen og til Dels kan udnytte de samme Lærerkårer. Taleren vilde derfor gerne have slaaet fast, om Bestyrelsen herefter vil vente med en yderligere Udvidelse af Lægeskolen og koncentrere sig om at faa udbygget det filosofiske Fakultet ved at erhverve Eksamensretten og derefter tage fat paa Opbygningen af Erhvervsfakultetet.

Borgmesteren havde gennem sit mangeaarige Arbejde for denne Sag, deraf ogsaa som Medlem af Universitetskommissionen lært, at det er en meget vanskelig Opgave at bygge et Universitet op; det var forbundet med store Vanskeligheder og megen Modgang, og der maatte trækkes til mange forskellige Sider for at faa Tingene til at glide. Man havde altid arbejdet saaledes, at der havde været god Kontakt med de forskellige Ministerier, ogsaa med det nuværende. Taleren kunde ikke paa Forhaand binde sig til noget bestemt, men vilde i alle Tilfælde raadføre sig med Ministeriet og Universitetet i København; de øvrige Medlemmer af Bestyrelsen maatte jo svare for sig selv. Man havde altid mødt Velvilje i Ministeriet, og naar man var paa det rene med, at en Ting ikke kan gennemføres, bøjede man af og forsøgte noget andet. Det var jo let nok at staa op og slaa i Bordet og sige, at nu skal dette gennemføres, men saaledes gik det ikke i Verden. Men Holger Eriksen havde jo stor Indflydelse i det politiske Liv, og derigennem kunde han maaske yde Bestyrelsen sin Hjælp. Taleren vilde rette en Tak til alle de Mennesker, som havde været med i Arbejdet for det jyske Universitet, ikke mindst Universitetsprofessorerne. Der var i den paatænkte Bygning Plads ogsaa til et Erhvervsfakultet, men det blev muligvis yngre Kræfter, der kom til at gennemføre dette. Ligeledes vilde Taleren takke Arkitekterne og Ingeniørerne for den smukke Plan, som nu var blevet Resultatet af et meget langt, ihærdigt og taalmodigt Arbejde.

Holst-Knudsen gav Borgmesteren Ret i, at der kan ske meget i Verden, men Bestyrelsen var dog enig om det Program, som nu var opstillet. Taleren havde et Haab om, at der maaske inden ret længe kunde ske en lille Begyndelse til et Erhvervsfakultet, idet det saakaldte Erhvervsudvalg vilde gøre et Arbejde derfor. Et saadant Fakultet var noget nyt, og det maatte have noget at støtte sig til, men nu fik man jo Lokalerne i den ny Bygning. Sagen havde den største Interesse indenfor Samvirket, og der fandtes ogsaa andre, som man haabede at knytte til Samvirket, der gerne vilde være med til at arbejde for Sagen.

J. Chr. Møller mindedes et Møde, der blev afholdt i Rigsdagen i 1920, hvor bl. a. Professor Tage Hansen og Landstingsmand Harald Jensen talte. Det var store Maal, disse Mænd satte sig, og de fleste af de tilstedeværende mente vist, at det vilde blive vanskeligt at naa dem. Men alligevel var der naaet meget ved det ihærdige Arbejde, som de førende Mænd havde gjort. Ikke mindst den nuværende Universitetsbestyrelse havde haft et vanskeligt Arbejde; flere Gange havde det set ud til, at Sagen var ved at falde, men de havde stadig holdt Haabet oppe og fortsat Arbejdet. Her maatte i første Række nævnes Overlæge Albech, men ogsaa Borgmesteren og Holst-Knudsen og mange andre havde gjort et godt og stort Arbejde i Sagen, som man skyldte dem Tak for. Det vilde sikkert være ønskeligt, at man ogsaa i de kommende Aar kunde beholde den nuværende Universitetsbestyrelse. Taleren vilde udtale en Tak for det store Arbejde, disse Mænd havde gjort, for de store Maal, de har sat sig, og som til Dels var naaet. Denne Tak gjaldt baade dem, der var gaaet forud, og den nuværende Universitetsbestyrelses Mænd.

Holger Eriksen syntes, at naar Byraadet stadig yder store Tilskud til denne Sag, var det rimeligt, at man faar at vide, hvad Bestyrelsen agter at foretage sig i den kommende Tid, Det var ogsaa fremsat af Landsretssagføreren, medens Borgmesteren ikke havde ønsket at svare derpaa. Taleren vilde da rette en personlig Henstilling til Bestyrelsen om at fremsætte en Programerklæring; det vilde være af største Betydning for Sagen, og der kunde næppe gaa noget i Stykker derved.

H. P. Christensen erkendte, at der var gjort et stort Arbejde i denne Sag, og selv om Overlæge Albech burde nævnes her, maalte man ikke glemme, at det største Arbejde paahvilede Landsretssagfører Holst-Knudsen som Universitetsbestyrelsens Sekretær. Taleren havde den Opfattelse, at det var nødvendigt at rejse en Bygning til det kemiskfysiske Institut for at komme videre frem; angaaende Erhvervsfakultetet var man vist enige om, at dette Spørgsmaal bør tages op hurtigst muligt, men man maatte gaa Skridt for Skridt og tage een Ting ad Gangen. Naar Holger Eriksen havde ønsket at faa et Program for den fremtidige Udvikling, vilde det næppe være vanskeligt at give et saadant. Taleren var i hvert Fald fuldstændig enig med Hr. Holst-Knudsen i hans Udtalelser, men det var ogsaa rigtigt, som Borgmesteren sagde, at ingen ved, om der kommer andre til at arbejde dermed, og derfor kunde man ikke i Forvejen binde sig til noget bestemt. Men der vilde blive arbejdet videre paa at naa det Maal, som alle i Aarhus ønskede.

Toges til Efterretning, idet Planerne godkendtes.

